

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

лютий – березень 2017

Інформаційний бюлетень Програми USAID «Нове правосуддя»

Новини у сфері законодавства та верховенства права

У Верховній Раді зареєстрували законопроект «Про антикорупційні суди»

1 лютого 2017 року у Верховній Раді зареєстрували [законопроект «Про антикорупційні суди»](#) (№ 6011). Цей законопроект визначає особливості організації антикорупційних судів, вимоги до кандидатів на посади суддів антикорупційних судів, особливості відбору, призначення і статус цих судів. Як зазначається у законопроекті, антикорупційні суди входитимуть до єдиної системи судів України; система антикорупційних судів складатиметься з Вищого антикорупційного суду як суду першої інстанції у справах, підслідних Національному антикорупційному бюро України, та Антикорупційної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду (ВС). До складу Вищого антикорупційного суду входитимуть не більше 70 суддів, а до Вищої антикорупційної палати – не менше 30 суддів. У Вищому антикорупційному суді будуть також створені палата слідчих суддів, апеляційна палата та інші судові палати. Антикорупційна палата діятиме у Касаційному кримінальному суді ВС з метою перегляду рішень Вищого антикорупційного суду. 9 березня 2017 року Вища рада правосуддя оприлюднила консультативний висновок щодо законопроекту № 6011. У висновку йдеться про недоцільність прийняття законопроекту, оскільки він суперечить Конституції України, а також законам України «Про судоустрій та статус суддів» та «Про Вищу раду правосуддя». Програма USAID «Нове правосуддя» продовжить докладати зусиль у розробці комплексної концепції та законодавства задля створення Вищого антикорупційного суду.

Триває конкурс на посади суддів Верховного Суду

16 лютого 2017 року відбулося анонімне тестування кандидатів на посади суддів Верховного Суду, в якому взяли участь 613 кандидатів, серед яких були судді, науковці та адвокати з усієї України. За результатами анонімного тестування Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС) допустила до виконання практичного завдання 521 кандидата, 339 з яких успішно його склали 21 лютого. Результати [анонімного тестування](#) та [виконання практичного завдання](#) опубліковані на офіційному сайті ВККС. За обома етапами конкурсу стежили представники ЗМІ, громадських організацій, міжнародних донорів та Громадської ради доброчесності. Окрім цього, велася пряма трансляція з місця тестування на [офіційному YouTube каналі ВККС](#). Відповідно до рішення ВККС [об'єднати результати анонімного тестування та практичного завдання](#) та визначити мінімальний допустимий бал за обидва етапи іспиту, 382 кандидати продовжують брати участь в наступних етапах конкурсу. 74 кандидати продовжать участь у конкурсі на посади суддів до Касаційного адміністративного суду, 88 кандидатів – до Касаційного господарського суду, 108 кандидатів – до Касаційного кримінального суду та 112 кандидатів – до Касаційного цивільного суду. Психологічне тестування цих кандидатів призначене на 4, 5, 6, 7 та 10 квітня 2017 року, співбесіди з психологами – 8, 9 та 15 квітня 2017 року. З детальнішою інформацією можна ознайомитися за посиланням - <http://bit.ly/2nqPt1e>. Програма USAID «Нове правосуддя» надала експертну та логістичну підтримку ВККС щодо організації та проведення конкурсу кандидатів на посади суддів Верховного Суду.

Проект закону «Про внесення змін до статті 85 Закону України "Про судоустрій і статус суддів"» зареєстровано у Верховній Раді

23 лютого 2017 року члени Парламенту зареєстрували [проект закону «Про внесення змін до статті 85 Закону України "Про судоустрій і статус суддів"»](#) (щодо оприлюднення висновку про підсумки тестувань особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей судді (кандидата на посаду судді) (№ 6127). Авторами законопроекту є Юрій Левченко, Михайло Головка, Олег Осуховський, Олександр Марченко та Андрій Ілленко (всі представники партії «Свобода»). Законопроект передбачає оприлюднення результатів тестувань загальних здібностей та психологічного тестування в рамках досьє судді (чи кандидата на посаду судді).

XIV позачерговий з'їзд суддів України обрав чотирьох членів Вищої ради правосуддя та оголосив перерву

Новообрані члени Вищої ради правосуддя складають присягу перед з'їздом суддів України 15 березня 2017 року в м. Києві.
ФОТО: Вища рада правосуддя

обиратися на основі принципу квот: 4 члени від судів загальної юрисдикції, 1 член від адміністративних судів та 1 член від комерційних судів. У результаті голосування з'їзд обрав чотирьох членів ВРП – суддю Апеляційного суду міста Києва Миколу Худика, суддю Київського апеляційного господарського суду Віктора Шапрана, суддю Апеляційного суду Волинської області Андрія Овсієнка та суддю Апеляційного суду Одеської області Ігоря Артеменка. Наприкінці другого дня з'їзд суддів оголосив перерву у роботі та постановив зібратися не раніше, ніж через 45 днів для обрання ще двох членів ВРП, оскільки жоден кандидат не зміг набрати більшість голосів делегатів з'їзду. 15 березня новообрані члени склали присягу перед з'їздом суддів України та троє з них уже розпочали працювати у ВРП.

14-15 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» надала підтримку Раді суддів у проведенні XIV позачергового з'їзду суддів. Згідно з Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з'їзд суддів повинен був обрати шістьох членів до Вищої ради правосуддя (ВРП). Серед переліку питань, які розглядалися під час з'їзду, також були питання щодо стану здійснення правосуддя та стану незалежності судів і суддів у 2016 році, про внесення змін до Положення про Раду суддів України та до Регламенту з'їзду суддів України, про призначення суддів Конституційного Суду України. З'їзд вирішив, що члени ВРП будуть

Зміни до законодавства щодо кримінальної відповідальності суддів зареєстровані у Парламенті

15 березня 2017 року у Верховній Раді зареєстровано [проект закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації кримінальної відповідальності суддів за постановлення завідомо неправосудного судового рішення"](#) (№ 6193). Автором законопроекту є Сергій Соболев (ПП «Батьківщина»). Законопроект передбачає внесення поправок до Статті 375 Кримінального Кодексу України щодо підстави для кримінальної відповідальності суддів за постановлення завідомо неправосудного рішення. Окрім цього, автор законопроекту пропонує доповнити Кримінальний Кодекс статтею щодо відповідальності суддів Конституційного суду за винесення неправосудного рішення.

Процесуальні кодекси буде змінено

22 березня 2017 року [на засіданні Ради з питань судової реформи](#) Президент України Петро Порошенко підписав законопроект «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу

України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів». Проект закону був розроблений Радою з питань судової реформи та, як передбачається, повинен бути прийнятий до кінця весни під час поточної Парламентської сесії. Петро Порошенко наголосив на важливості та пріоритетності впровадження судової реформи, яка має на меті гарантування незалежності судів та суддів, їхньої відповідальності та оновлення суддівського корпусу, в тому числі проведення нового конкурсного відбору суддів до Верховного Суду. 23 березня [відповідний законопроект](#) був зареєстрований у Верховній Раді з реєстраційним номером 6232 як невідкладний.

Новини Програми USAID «Нове правосуддя»

Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала проведення VII Всеукраїнської зимової правничої школи

7-12 лютого 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала Координаційну раду молодих юристів (КРМЮ) при Міністерстві юстиції України та юридичний факультет Європейського університету в проведенні VII Всеукраїнської зимової правничої школи. Програма Зимової школи складалася з серії заснованих на практиці та навичках тренінгів, семінарів та презентацій, інших освітніх, спортивних та культурних заходів для студентів з усієї України. Для участі у Зимовій школі були також запрошені представники КРМЮ, Мін'юсту та практикуючі правники. Під час заходу учасники разом із та під наглядом практикуючих правників ознайомилися з сучасними методами викладання права, навичками поєднання юридичної освіти та юридичної практики через рольові ігри, що імітують індивідуальну та командну роботу на різних етапах слідства та судового процесу. Зимової школа також посприяла створенню платформи для налагодження фахового діалогу між студентами-правниками та юристами-практиками.

Вейн Джордаш провів лекцію на тему верховенства права в Українському католицькому університеті

17 лютого 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Центром верховенства права Українського католицького університету у Львові провели черговий захід з серії відкритих лекцій Юридичні бесіди «Правовладдя» за участі пана Вейна Джордаша, експерта з міжнародного кримінального права та прав людини, партнера Global Rights Compliance. Пан Джордаш зробив презентацію на тему «Дихотомія: міжнародне правосуддя та жертви міжнародних злочинів». Спираючись на свій значний міжнародний досвід, пан Джордаш розглянув комплексні питання, що стосуються забезпечення правовладдя в контексті міжнародної юстиції. Лекція транслювалася онлайн, що дало можливість більшій кількості студентів-правників, представників академічної спільноти, суддів, адвокатів та інших професійних правників отримати користь від заходу. Захід сприяв підвищенню якості правничої освіти, запровадженню сучасних методів викладання, а також підвищенню громадської обізнаності щодо комплексних питань верховенства права. Відеозапис лекції можна переглянути

за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=s7MLsFOk-sU>

Програма USAID «Нове правосуддя» провела експертне обговорення щодо створення антикорупційних судів

3 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» провела експертне обговорення на тему: «Спеціалізований антикорупційний суд: найкращі міжнародні практики та європейський

досвід». Цей захід присвячувався ознайомленню зі світовими прикладами створення і функціонування антикорупційних судів та статусу суддів цих судів; обговоренню причин створення спеціалізованих антикорупційних судів та можливих моделей їх організації; обговоренню найкращих міжнародних практик й досвіду антикорупційних судів та розробленню рекомендацій для України. Професор Метью Стівенсон з Гарвардської школи права (США) та доктор Софі Шютте, старший радник Антикорупційного ресурсного центру U4 (Норвегія) презентували своє дослідження досвіду створення антикорупційних судів у світі – [«Спеціалізовані антикорупційні суди: порівняльний аналіз»](#), в якому вони виокремили чотири основні моделі функціонування спеціалізованих судів.

Проф. Метью Стівенсон, Гарвардська школа права (США) під час обговорення щодо створення антикорупційних судів 3 березня 2017 року в Києві. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

Експерти розпочали дослідження у 2015 році, зосереджуючи увагу на причинах, умовах, особливостях створення спеціалізованих антикорупційних судів у 17 країнах. Вони проаналізували різні типи спеціалізованих судів, виокремили ключові проблеми та компроміси, на які потрібно зважати всім, хто розроблятиме структуру таких органів. Павол Жілінчик, керівник відділу захисту прав людини Офісу Омбудсмена (Словаччина), розповів про досвід Словаччини щодо створення та функціонування антикорупційних судів. Підбиваючи підсумки обговорення, учасники наголосили на важливості підтримки суспільства у створенні установ для боротьби з корупцією, чіткої

визначеності місця таких судів і суддів у загальній судовій системі та цілісного підходу до будь-яких змін у судовій системі.

У Національному університеті «Острозька академія» відбулася Національна олімпіада юридичних клінік України з консультування клієнтів

Студенти під час Національної олімпіади юридичних клінік України з консультування клієнтів у Національному університеті «Острозька академія» 3-5 березня 2017 року в Острозі. ФОТО: Тернопільський національний економічний університет

3-5 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Координатором проектів ОБСЄ в Україні та Українською фундацією правової допомоги надали підтримку Асоціації юридичних клінік України у проведенні Національної олімпіади юридичних клінік України з консультування клієнтів (Олімпіада) у Національному університеті «Острозька академія». Двадцять команд, які представляли юридичні клініки з усієї України, взяли участь в Олімпіаді. Суддями під час Олімпіади були досвідчені адвокати, викладачі права, випускники юридичних клінік та психологи. Запрошені експерти, зокрема Павло Пархоменко, суддя Бахмацького районного суду Чернігівської області (Україна), Пржемек Куб'як, тренер, професор права та магістр психології, керівник юридичної клініки університету

Лодзі (Польща), Філіп Черніцкі, Президент юридичних клінік Польщі, професор права Варшавського університету, член Правління Світового Альянсу за справедливу освіту (Польща) та Ірина Іванків, представник Координатора проектів ОБСЄ (Україна) проводили майстер-класи, аби поділитися з конкурсантами своїм досвідом на актуальні теми. Куратори юридичних клінік не лише взяли участь в Олімпіаді, а й долучилися до тренінгу з проектного менеджменту та комунікацій.

Команда Київського національного університету ім. Тараса Шевченка взяла участь у Регіональному раунді змагання з права Світової Організації Торгівлі у Румунії

10-14 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала участь команди правників Київського національного університету ім. Тараса Шевченка у Регіональному раунді міжнародного студентського змагання з права Світової Організації Торгівлі (COT), яке організовувалося Європейською Асоціацією Студентів Права в місті Ключ-Напока, Румунія. Ця підтримка допомогла команді пройти комплексний міжнародний тренінг щодо юридичних знань та навичок і, представляючи Україну на міжнародному юридичному змаганні такого високого рівня, з перших рук отримати досвід застосування права COT.

На факультеті адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» провели зовнішню незалежну оцінку процесів забезпечення якості юридичної освіти

13–17 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» провела зовнішню незалежну оцінку процесів забезпечення якості юридичної освіти на факультеті адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» (НУ «ОЮА»). Засновуючись на результатах пілотних проектів, що були успішно реалізовані на базі юридичних факультетів Львівського національного університету ім. І.Франка у травні 2014 року та Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича у травні 2015 року, команда міжнародних експертів програми – проф. Томас Спіді Райс, Школа права ім. Вашингтона і Лі, та проф. Ділейн Свенсон, Школа права Люблінського католицького університету ім. Івана Павла II, й двох українських фахівців, викладачів права – Марії Цип'ячук, Національний університет «Острозька академія», та Івана Ромащенко, Київський національний університет ім. Т.Шевченка, провели зовнішню незалежну оцінку системи внутрішнього забезпечення якості юридичної освіти в НУ «ОЮА». Оцінка здійснювалася на основі «Методології для незалежного оцінювання якості юридичної освіти», розробленої з урахуванням «Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості у сфері вищої освіти в Європі» та адаптованої до українського контексту. Під час оцінювання учасники провели зустрічі з адміністрацією університету, деканом, заступниками декана, викладачами та студентами

Команда експертів під час зустрічі з адміністрацією Національного університету «Одеська юридична академія» 13 березня 2017 року в Одесі. ФОТО: НУ «ОЮА»

факультету адвокатури, ознайомилися з можливостями НУ «ОЮА» для викладання та відвідали низку занять. Результати цієї роботи будуть представлені у Звіті з рекомендаціями щодо забезпечення якості юридичної освіти на факультеті адвокатури та в НУ «ОЮА» в цілому та в Україні загалом.

Програма USAID «Нове правосуддя» взяла участь у заході «Університет USAID» у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара

16 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» взяла участь в інформаційному заході «Університет USAID» в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, під час якого були представлені

Студенти беруть участь в інтерактивній сесії програми USAID «Нове правосуддя» під час заходу «Університет USAID» у Дніпровському національному університеті ім. Олеся Гончара 16 березня 2017 року. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

програми Агентства. Представники програми зробили презентації для студентів на теми: «Роль і місце судів у демократичному суспільстві», «Професія правника, судова практика та верховенство права», «Судова реформа: стан та перспективи» та «Юридична освіта, заснована на практиці та розвитку навичок: роль юридичних клінік», а також розповсюдили матеріали з інформування громадськості про судову систему та судову реформу. Студенти охоче ставили запитання та брали участь у дискусії щодо викликів судової системи України, якості правничої освіти та ролі юридичних клінік у формуванні навичок студентів-правників.

Випускники програми з питань судового адміністрування зустрілися для обміну досвідом

21-23 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» провела зустріч випускників програми з питань судового адміністрування 2013, 2015 та 2016 років «Підсумки та плани на майбутнє» з метою обміну досвідом та ознайомлення з досягненнями у реалізації підсумкових проектів. Програма з питань судового адміністрування була розроблена та впроваджена в Україні за підтримки Проекту USAID «Справедливе правосуддя» спільно з Університетом штату Мічиган, Державною судовою адміністрацією України та Національною школою суддів. Під час цієї зустрічі судові адміністратори-випускники програми та викладачі ознайомилися з результатами оцінки потреб випускників; обмінялися досвідом щодо впровадження інновацій та ініціатив після участі в програмі; та розробили стратегічний план розвитку професії судового адміністратора.

Випускники програми з питань судового адміністрування під час зустрічі «Підсумки та плани на майбутнє» 22 березня 2017 року в Києві. ФОТО: Програма USAID «Нове правосуддя»

Керівники в системі Мін'юсту покращують лідерські компетенції

Експерт Програми USAID «Нове правосуддя» Олександр Хижняк розповідає про розробку індивідуальних планів розвитку лідерства під час навчання керівників Мін'юсту «Персональний та організаційний шлях до змін» 28 березня 2017 року в Одесі. ФОТО: Міністерство юстиції України

28-29 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» підтримала Міністерство юстиції у проведенні навчання з розвитку лідерства для керівників у системі Мін'юсту «Персональний та організаційний шлях до змін». Серед завдань цього заходу були визначення організаційної культури Мін'юсту, її важливості в контексті розвитку лідерських компетенцій керівників управлінь Мін'юсту, визначення прагнень учасників щодо індивідуальних змін та розробка індивідуальних планів розвитку лідерства. Міністр юстиції України Павло Петренко та його заступники Гія Гецадзе та Павло Мороз, керівники територіальних управлінь юстиції та інші ключові керівники Мін'юсту взяли участь у заході. «Хочу подякувати USAID, команді програми – тим людям, які три роки тому повірили в те, що нова команда Міністерства

юстиції дійсно готова і налаштована до змін. Ми почали рухатися з перших кроків - зі створення абсолютно нового формату і підходу в Міністерстві юстиції до людей, до кадрів, які приходять до Мін'юсту», – зазначив Міністр. Він також наголосив, що знання, які отримають учасники впродовж навчання будуть використані, «щоб співробітники органів юстиції продовжували бути першими і найкращими в питаннях, пов'язаних з реформами, зі змінами в країні». Експерти програми доктор

Морін Е. Коннер, директор та професор програми з питань судового адміністрування Школи кримінальної юстиції Університету штату Мічиган, США, та Олександр Хижняк, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, поділилися досвідом розвитку персонального лідерства та обговорили шляхи застосування лідерських якостей у розбудові системи Мін'юсту. У результаті учасники навчання розробили індивідуальні плани втілення своїх прагнень у розвитку лідерства, які вони зможуть використати у впровадженні реформ з метою забезпечення доступу всіх громадян до державних послуг.

Програма USAID «Нове правосуддя» провела презентацію «Судова влада вільна від корупції»

30 березня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» презентувала результати здійсненого професором Миколою Хавронюком аналізу законодавчо-нормативної бази з питань запобігання корупції в системі правосуддя щодо її відповідності принципам незалежності й підзвітності суддів. Члени Вищої ради правосуддя, Ради суддів, представники Вищої кваліфікаційної комісії суддів, Національного агентства з питань запобігання корупції, Державної судової адміністрації, донорської спільноти та громадських організацій обговорили висновки експерта та визначили пріоритетні законодавчі зміни, які необхідно здійснити з метою поліпшення нормативно-правової бази щодо цього питання.

Анонси

Проф. Чарльз Шиманські проведе лекцію на тему верховенства права в Українському католицькому університеті

28 квітня 2017 року Програма USAID «Нове правосуддя» спільно з Центром верховенства права Українського католицького університету у Львові проведуть черговий захід в серії відкритих лекцій Юридичні бесіди «Правовладдя» за участі проф. Чарльза Шиманські, віце-декана юридичного факультету Університету Каунаса (Литва). Проф. Шиманські представить презентацію на тему: «"Приватизація" верховенства права: роль арбітражу та медіації у зростанні доступу до правосуддя». Спираючись на свій міжнародний досвід, проф. Шиманські з перспективи американського права та права Європейського Союзу висвітлить питання дієвості й етичності альтернативних способів вирішення конфліктів у контексті зміцнення верховенства права. Захід сприятиме підвищенню якості правничої освіти, запровадженню сучасних методів викладання, а також підвищенню громадської обізнаності щодо комплексних питань верховенства права. Реєстрація на лекцію доступна за посиланням: www.goo.gl/MYgrjE. Початок заходу о 16:00. Онлайн трансляція: <http://tvoemisto.tv/on-line/>.

Програма USAID «Нове правосуддя»
Вул. Івана Франка, 36 , офіс 3, Київ, 01030
+38 (044) 581-3303
office@new-justice.com

Якщо Ви не бажаєте отримувати новини від нас, надішліть, будь ласка, цього листа на електронну скриньку ikuzmina@new-justice.com з темою "Видалити".